

POGOVOR

U nastojanju da sam sebi odgovorim na pitanje zašto se baš kod Batine odigrala jedna od najtežih bitaka drugog svetskog rata, kakav je njen pravi značaj i uloga jedinica koje su u njoj učestvovala — počeo sam, pre desetak godina da izučavam postojeću arhivsku gradu. Bio je to naporan posao pri kojem nisam uvek nailazio na potrebno razumevanje i podršku. Naročito u pogledu korišćenja autentične sovjetske i nemačke dokumentacije. U početku sam bio prinuden da se oslonim na veoma oskudnu dokumentaciju naših jedinica, na već izbledela sećanja preživelih učesnika i neke sekundarne izvore sovjetske istoriografije. Radeći više godina u Vojnoistorijskom institutu JNA, konačno sam došao do autentične nemačke dokumentacije, a nedavno i do nekih značajnih sovjetskih izvora i rekonstrukcija. To mi je omogućilo da ovaj posao privedem kraju. Koliko sam u tome uspeo reći će čitaoci i preživeli učesnici ove dramatične bitke na Dunavu. Biću veoma zadovoljan ako sam spasao od zaborava bar jedan deo onih svetlih i do sada gotovo anonimnih likova svojih ratnih drugova, da opišem njihova nesebična žrtvovanja i podvige i da bar delimično dočaram čitaocima dramatiku bitke i atmosferu masovnog heroizma naših i sovjetskih boraca. Želja mi je bila da uporedo sa istorijskom rekonstrukcijom bitke oživim uspomenu na stotine tih mladih i običnih ljudi koji su poneli glavni teret na svojim plećima, ostavljajući svoju mladost i svoje živote u nabujalim talasima Dunava, na poplavljenim baranjskim poljima i pod gusemicama nemačkih tenkova...

Nadam se da će ova knjiga doprineti produbljenu ratnog drugarstva i prijateljstva naših i sovjetskih naroda čiji su najbolji sinovi, boreći se rame uz rame, položili svoje živote u zajedničkoj borbi protiv istog neprijatelja.

Želim da se zahvalim recenzentima ove knjige — generalu armije Kosti Nađu i publicisti Milanu Basti, na njihovim konstruktivnim primedbama i sugestijama i na njihovoj podršci u trenutku kada mi je ona bila najpotrebnija. Svojim sećanjima veliku pomoć pružili su mi drugovi: Vladimir Branković Gadža, Milan Ješić Ibra, Milan Korica Kovač, Dušan Doronjski Jocika, Lazar Ljubinković Saša, Juraj Čule, Dušan Krajnović, Đura Ramas, Radivoje Đurić Katovski, Sreta Savić Kolja, Jovan Bisić, Janko Stupavski, Boško Jovanović, Mile Ninkić, Mika Veličković, Svetislav Timotijević, Nikola Depalov, Nikola i Dušanka Lekić, Miloš i Olgica Lisulov, Dušan Vujičić, Paja Pašćan, Miroslav Demirović i Steva Kasapov.

Pri izradi spiskova poginulih boraca koristio sam se kartotekom Muzeja socijalističke revolucije Vojvodine, Vojnoistorijskog instituta u Beogradu i evidencijom Đure Terzića Čađe. Veliku pomoć u tom pogledu pružio mi je i publicist Milenko Beljanski iz Sombora.

N. B.